

De Cyber Security Raad (CSR) is het onafhankelijke en strategische adviesorgaan van het kabinet en bedrijfsleven als het gaat om cybersecurity in Nederland.

In 2011 heeft de minister van Veiligheid en Justitie de CSR geïnstalleerd. De raad heeft als taak de regering, publieke en private partijen gevraagd en ongevraagd te adviseren over relevante ontwikkelingen op het gebied van cybersecurity. Nederland wil een veilig, open en welvarende samenleving zijn, waarin de kansen die digitalisering onze samenleving biedt volop worden benut, dreigingen het hoofd worden geboden en fundamentele rechten en waarden worden beschermd. De CSR draagt bij aan deze ambitie door vooruit te kijken en te signaleren wat er op Nederland afkomt en ook te adviseren over wat er in Nederland zou moeten gebeuren. Daarom heeft de CSR Herna Verhagen, CEO PostNL, gevraagd hierover een advies uit te brengen.*

De CSR-leden zijn hooggeplaatste vertegenwoordigers uit de publieke, private en wetenschappelijke sector. Door deze samenstelling bekijkt de raad de nationaal strategische cybersecurity-uitdagingen vanuit meerdere invalshoeken en worden gewogen adviezen aan het kabinet en het bedrijfsleven gegeven. Hoewel de CSR een strategisch adviesorgaan is voor de Nederlandse overheid en het bedrijfsleven, vraagt cybersecurity om een mondiale aanpak. De raad zoekt daarom samenwerking met vergelijkbare raden in het buitenland en stimuleert dergelijke strategische adviesraden in Europese landen en wereldwijd.

Strategische adviezen, onderzoek en bewustwording

In de afgelopen jaren heeft de CSR nadrukkelijk ingezet op het op de agenda krijgen van cybersecurity in Nederland, publiek én privaat. Enerzijds door **strategische adviezen** te geven en **onderzoek** te laten doen en anderzijds door onderwerpen over het **belang van cybersecurity** in de media te brengen en bij te dragen aan de **bewustwording**. Een overzicht van een aantal van onze adviezen en producten:

- Op verzoek van het kabinet heeft de CSR verschillende partijen geadviseerd over de koers van de Nationale Cybersecurity Strategie 2 (NCSS2) dat in 2013 is verschenen.
- EU-rapport 'European Foresight Cyber Security 2016'
Rapport met aanbevelingen over IoT en harmonisering van zorgplichten binnen de EU.
- Advies 'Cybersecurity in onderwijs en bedrijfsleven'
De CSR pleit voor structurele aandacht voor cybersecurity in het onderwijs en loopbaanmogelijkheden op dit terrein om het tekort aan cybersecurity-professionals tegen te gaan.
- Advies 'Naar een landelijk dekkend stelsel van informatieknooppunten'
Advies om het informatietekort bij het Nederlandse bedrijfsleven als het gaat om informatie over cybersecurity tegen te gaan.

* Rapport Verhagen: 'De economische en maatschappelijke noodzaak van meer cybersecurity - Nederland digitaal droge voeten'

- Advies 'Naar een veilig verbonden digitale samenleving', advies inzake de cybersecurity van het Internet of Things
Het advies bevat zes strategische oplossingsrichtingen om de uitdagingen die het Internet of Things (IoT) met zich meebrengt het hoofd te bieden.
- Corporate Governance Code
Het advies van de CSR om cybersecurity op te nemen in de Corporate Governance Code is overgenomen.
- National Cyber Security Summer School (NCS3)
Dit initiatief komt voort uit het onderwijs-advies. Tijdens deze week krijgen studenten les van cybersecurityexperts over trends en ontwikkelingen in het cyberdomein.
- Handreiking cybersecurity voor de bestuurder
De handreiking geeft bestuurders handvatten om het cybersecuritybeleid in de organisatie en bij ketenpartners optimaal te beleggen.
- Handreiking 'Ieder bedrijf heeft zorgplichten'
De publicatie bevat een overzicht van zorgplichten die bedrijven hebben in het kader van cybersecurity, op basis van de huidige wet- en regelgeving.
- Cybersecurity Health Check
Dit instrument ondersteunt middelgrote en kleine ondernemingen bij het invullen van hun verantwoordelijkheden op het vlak van cybersecurity.

Een overzicht van alle producten en adviezen zijn te vinden op en te downloaden via de CSR-website.

De leden van de Cyber Security Raad

Private sector

Dhr. H. (Hans) de Jong (covoorzitter)
President Philips Nederland, lid van CSR namens VNO-NCW

Mw. mr. I. (Ineke) Dezentjé Hamming-Bluemink
Voorzitter FME (ondernemersorganisatie voor de technologische industrie), lid van CSR namens FME

Dhr. W. (Wiebe) Draijer
Voorzitter van de groepsdirectie van de Rabobank en bestuurslid van de Nederlandse Vereniging van Banken, lid van de CSR namens de financiële sector

Dhr. mr. J. (Joost) Farwerck
Chief Operations Officer en lid van de Raad van Bestuur bij KPN, lid van CSR namens Nldigital

Dhr. M. (Marcel) Krom
CIO PostNL en lid bestuur CIO Platform, lid van CSR namens CIO Platform

Dhr. drs. M. (Marc) van der Linden
CEO en voorzitter Raad van bestuur bij Stedin Holding N.V., lid van CSR namens de vitale sectoren

Mw. T. (Tineke) Netelenbos
Voorzitter ECP, lid van CSR namens ECP Platform voor de Informatiesamenleving

Publieke sector

P.J. (Pieter-Jaap) Aalbersberg EMPM (covoorzitter)
Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV)

Dhr. drs. E.S.M. (Erik) Akerboom MPM
Korpschef van de Nationale Politie Nederland

Dhr. mr. G.W. (Gerrit) van der Burg
Voorzitter van het College van procureurs-generaal

Dhr. luitenant-generaal O. (Onno) Eichelsheim
Plaatsvervangend Commandant der Strijdkrachten bij het ministerie van Defensie

Dhr. drs. H.W.M. (Dick) Schoof
Directeur-Generaal Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst (AIVD)

Dhr. drs. F.W. (Focco) Vjjselaar
Directeur-Generaal Bedrijfsleven en Innovatie bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Mw. drs. M. (Marieke) van Wallenburg
Directeur-Generaal Overheidsorganisatie bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Wetenschappelijke sector

Mw. prof. dr. B. (Bibi) van den Berg
Hoogleraar Cybersecurity Governance verbonden aan het Institute of Security and Global Affairs van Universiteit Leiden

Dhr. prof. dr. M.J.G. (Michel) van Eeten
Hoogleraar Cybersecurity TU Delft

Dhr. prof. dr. B.P.F. (Bart) Jacobs
Hoogleraar Computerbeveiliging Radboud Universiteit Nijmegen

Mw. prof. mr. E.M.L. (Lokke) Moerel
Senior Of Counsel Morrison & Foerster LLP, Hoogleraar Universiteit Tilburg

Secretaris

Mw. drs. E.C. (Elly) van den Heuvel-Davies
e.c.van.den.heuvel@cybersecurityraad.nl

CYBER SECURITY RAAD

p/a Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag | www.cybersecurityraad.nl

Telefoon: 070 751 5333 (secretariaat)
E-Mail: info@cybersecurityraad.nl

CSR Cyber Security Raad